

Sha'ningni
yoshlikdan
saqla

3 - betda

Bolangizning
sog'lig'i necha
pul?

5 - betda

Ko'kdalanining
yulduzлari

6 - betda

Bilasizmi?

8 - betda

TONG YULDUZI

Ona yurting — oltin beshiging

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1 avgustdan chiqa boshlagan

2007 yil
23 - 29 aprel
N:17
(66610)

DUSHANBADA

Aziz bolalar!

O'tgan haftada mamlakatimiz hayotida juda ko'p voqealar ro'y berdiki, ularning har biri haqida alohida to'xtalib o'tmasdan bo'lmaydi.

17-19 aprel kunlari Prezidentimiz Islom Karimov Misr Arab Respublikasida bo'lib qaytdi.

* * *

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni bilan Ruslan Chagayev akangiz «Buyuk xizmatlari uchun» ordeni bilan mukofotlandi.

Sizning nomingizdan chempionimizni tabriklaymiz!

* * *

Hindistonning poytaxti Dehlida yurtboshimiz I.Karimovning «O'zbek xalqi hech qachon, hech kimga qaram bo'lmaydi» nomli kitobi taqdimoti bo'lib o'tdi.

* * *

Bu yilgi «Universiada - 2007» sport musobaqalari Toshkentda o'tkaziladigan bo'ldi.

Siz-chi, aziz yoshlар, tayyor-garlikni boshladingizmi?

DUSHANBAGACHA

ZAFAR

TUG'IN

KO'TARGAN LOCHIN

CHEMPIOANGA ATALGAN QO'SHIQ

Tongda maktabimizda katta tantana bo'ldi. Hamma shod, xursand edi. Biz musiqa o'qituvchimiz Zulfiya Zokirova yordamida Ruslan akaga atab qo'shiq yozdik va uni birgalikda kuyladik. Bundan shunday xursand bo'ldikki, sevinchimizning chek-chegarasi yo'q. G'alaba muborak, champion aka!

Feruz NE'MATOV,

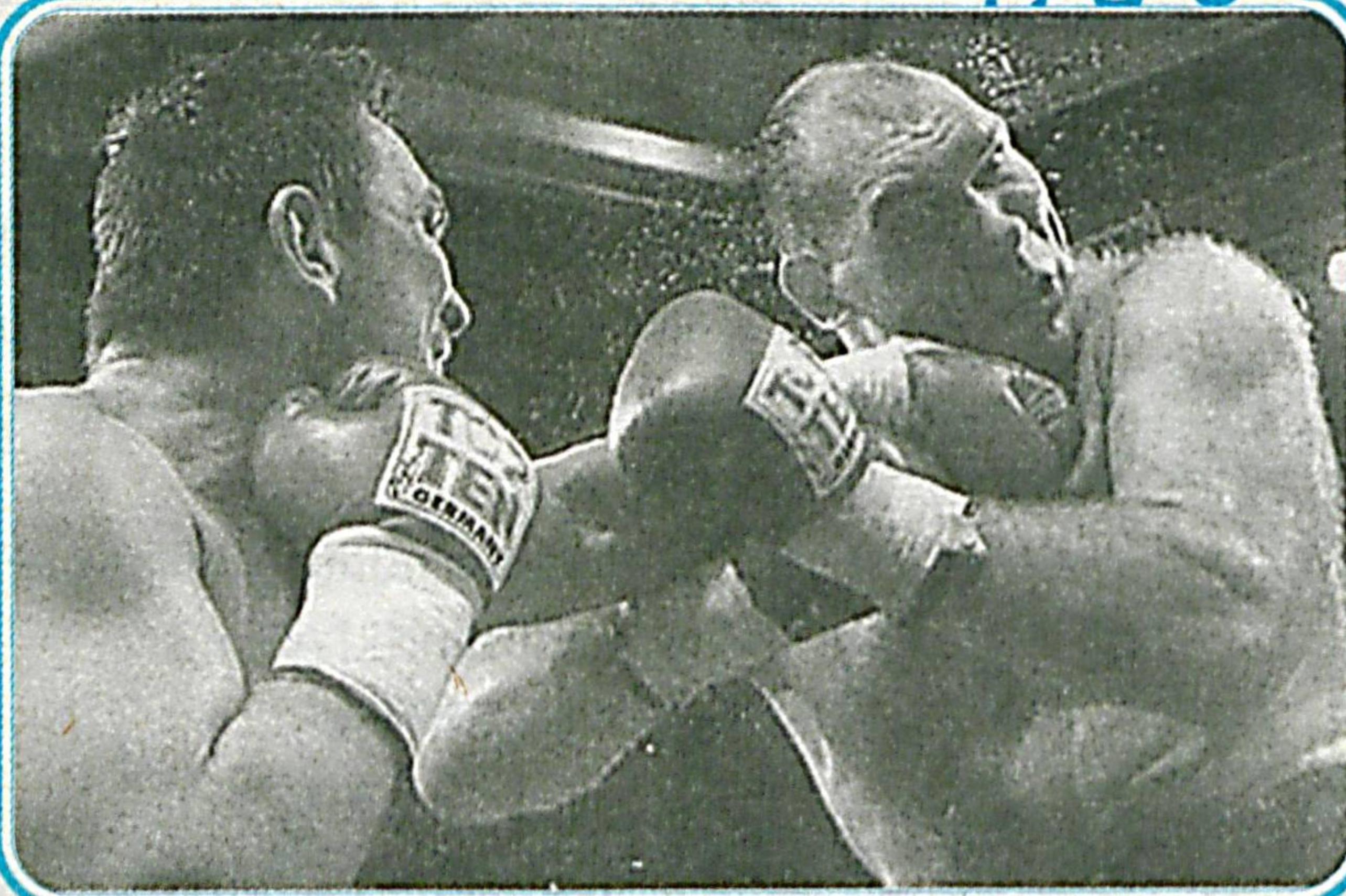
Toshkent shahri, Yunusobod tumanidagi 17-maktab o'quvchisi

...Aytishlaricha, shoh va shoir Bobur Mirzo hamma ishda zafar quchishni yaxshi ko'rgan, bu yo'lda uchraydigan zahmatlar, mehnat va mashaqqatlarga bardosh bergen ekan.

Kuni kecha butun dunyoni lol qoldirgan hamyurtimiz andijonlik Ruslan Chagayevning quchgan g'alabasiga balki o'sha buyuk zotlarning ruhi madadkor bo'lgandir...

Professional boks bo'yicha WBA (Butun-jahon boks Assotsiatsiyasi) yo'nalishida o'ta og'ir vazn toifasida jahon championi bo'lgan Nikolay Valuyev o'z taxtidan ag'darildi.

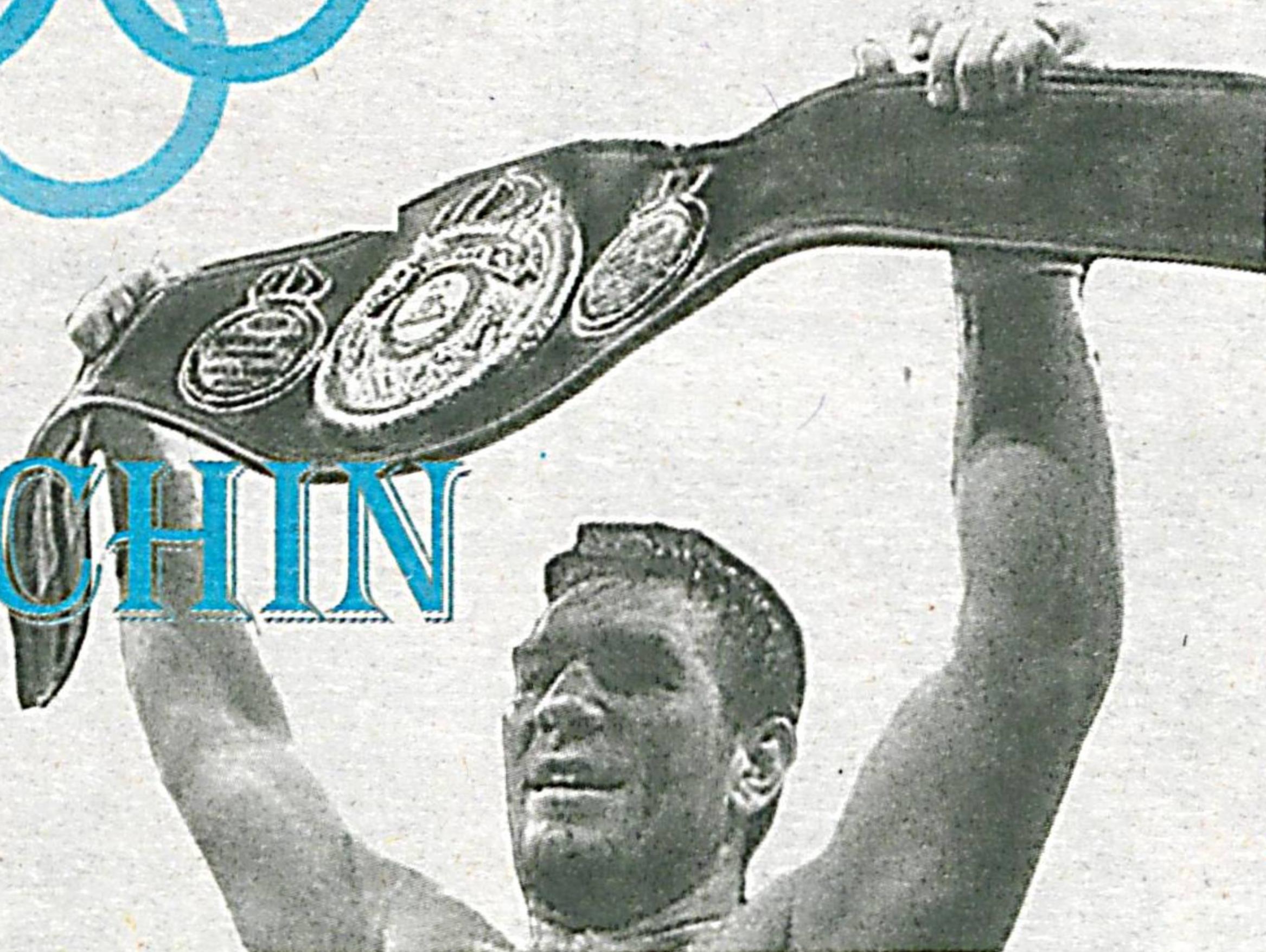
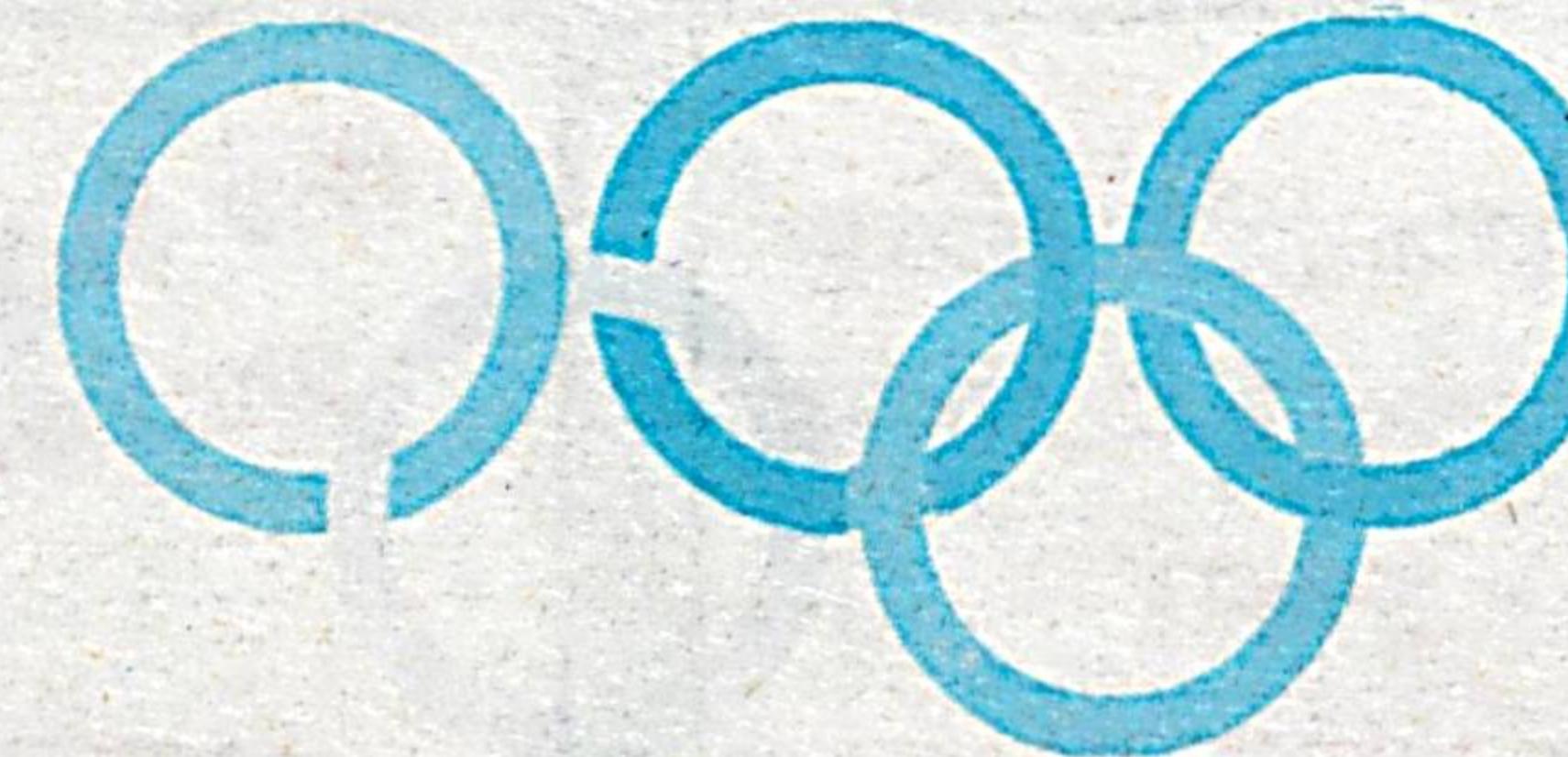
Shu paytgacha profi-ringda 46ta jang o'tkazib, undan 45tasini g'alaba bilan yakun-lagan rossiyalik bokschi mag'lubiyat neligini bilmay kelayotgan edi.

1993 yilda Termiz shahrida kurash bo'yicha Al Hakim at-Termizi xotirasiga bag'ishlangan xalqaro turnir bo'lib o'tgan va g'oliblar aniqlangan edi.

Aziz kurashsevar bolajonlar, ushbu turnir har ikki yilda bir marta tashkil etilishini yaxshi bilasizlar-a?

12-14 aprel kunlari Termizdag'i «Alpomish» o'yingohida Al Hakim at-Termizi xotirasiga bag'ishlangan O'zbekiston Respublikasi sovrini uchun kurash bo'yicha an'anaviy VIII xalqaro turnir, shuningdek, birinchi marta

Hamyurtimiz Ruslan Chagayev esa yosh bo'lishiga qaramasdan havaskor bokschilar o'rtasida ikki marta jahon championi bo'lishga erishgan, Osiyo o'yinlari g'olibi, Markaziy Osiyo o'yinlari championi va shu kabi qator g'alabalarni qo'lga kiritgandi.

Aynan 2000 yilda hamyurtlarimiz Ruslan Chagayev va Muhammadqodir

Abdullayev professional boksga o'tishga qaror qilishdi. Ezgu ishni boshlashdan oldin esa bokschilarimiz muhtaram Prezidentimiz Islom Karimovdan oq fotiha olishgandi.

Ruslan Chagayev g'alaba odimlarini profiringda ham davom ettirdi. Barcha janglarni yaqqol ustunlik bilan, aksariyatini raqibni nakautga uchratgan holda yakunlar edi.

2006 yil amerikalik dongdor bokschi, sobiq jahon championi Jon Rund ustidan qozonilgan ajoyib g'alaba Ruslangu WBA yo'nalishida, o'ta og'ir vaznda jahon championi rossiyalik Nikolay Valuyevga qarshi kamar uchun jang o'tkazish huquqini berdi.

14 aprel kuni Germaniyaning Shtutgart shahrida o'tgan jang esa butun dunyoga kim aslida kim ekanligini yaqqol namoyon etdi.

Axir Nikolay Valuyev Ruslan Chagayevdan anchagina, aniqrog'i, 28 sm. uzun, 41 kg. og'ir vaznga ega edi. Ko'pchilik Valuyevning kuchli zarbalari Ruslanni mag'lubiyat ko'chasiga yetaklaydi, deb o'ylagan edi. Ammo bashoratning aksi bo'lib chiqdi. Hamyurtimiz raqibini murosasiz kurashda yengdi. Jangdan so'ng Valuyev «Revansh» bahsiga hojat yo'qligini tan oldi.

Aziz o'zbekistonliklar!

Sizlarni yana bir jahon championingiz bilan qutlayman. Men o'zim O'zbekistondan bo'lganim uchun ham bu g'alabadan g'ururlanib, boshim osmonga yetdi.

Jahonda hilpirayver, o'zbek bayrog'i!

Artem GRIN,
Belorussiya respublikasi, Mogilyov viloyati,
Bobruysk shahridagi 71-maktabning 3-sinf o'quvchisi

G'ALABA SHOHSUPASIDA
YANA ABDULLA POLVON

ayollar o'rtasida faxriy pahlavonlarning ikkinchi jahon championati bo'lib o'tdi.

Xalqaro turnir 60, 66, 73, 81, 90, +90 kg. va mutlaq vazn toifalarida o'tgan bo'lsa, dunyoning eng kuchli polvon qizlari 52, 63, va +63 kg. vaznlarida gilamga chiqishdi.

An'anaviy xotira turnirida bosh mukofot – Prezident sovrini uchun bahslar mutlaq vazn toifasida bordi.

Saralash bahslariga polvonlarimiz Abdulla Tangriyev va Shuhrat Murodov, braziliyalik polvonlar Volter Dos Santos hamda Aleksandr

Gedis yarim finalgacha yetib kelishdi.

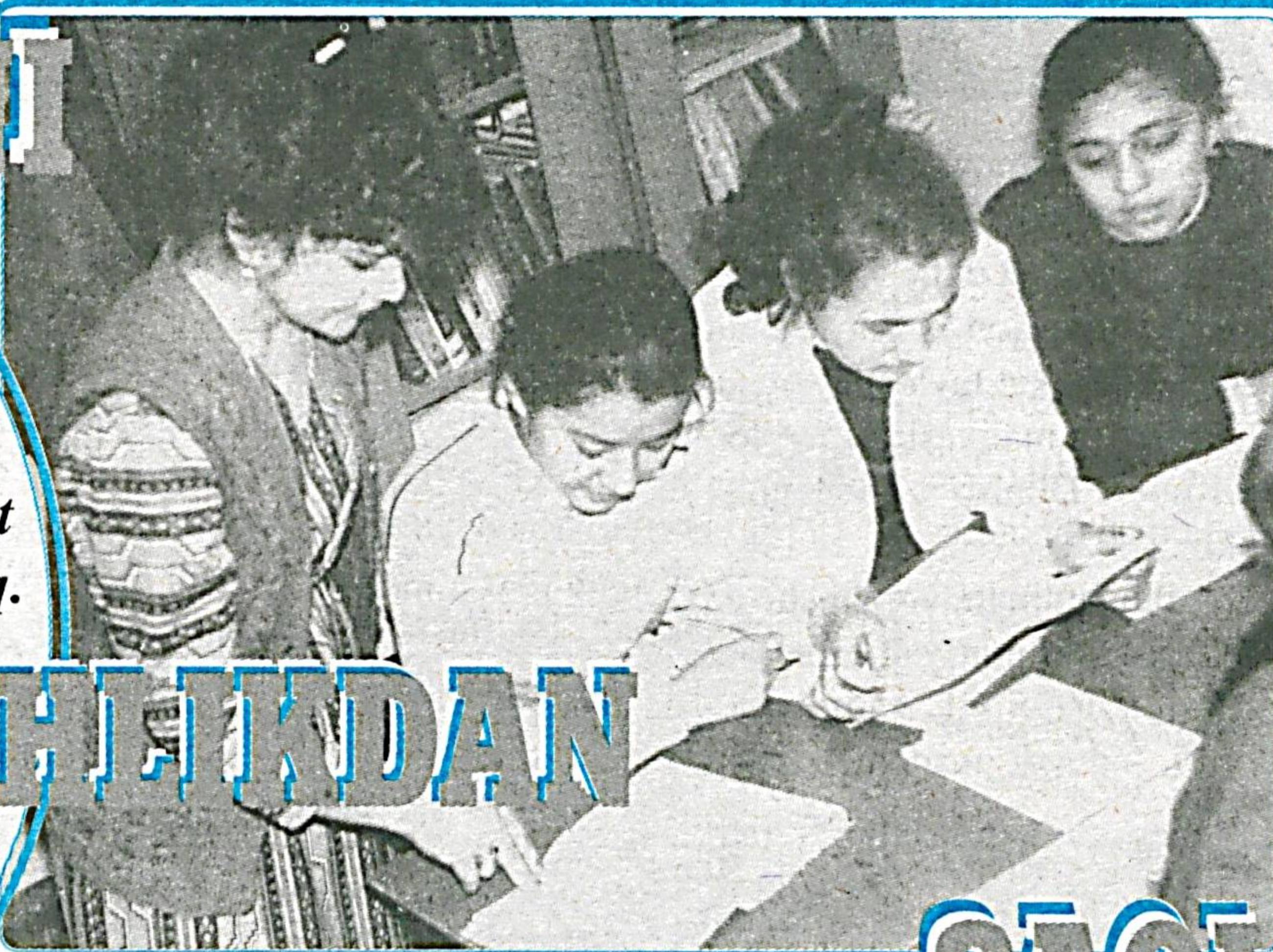
Finalda Abdulla Tangriyev Dos Santosni mag'lubiyatga uchratishga muvaffaq bo'ldi. Demak, finalda O'zbekiston va Braziliyaning eng kuchli polvonlari Tangriyev va Aleksandr Gedis uchrashadi. Hayajonli uchrashuvda bizning polvonimiz O'zbekistonga faqat g'alabalar yarashishini yana bir bor isbotlab berdi. U raqibini «halol» bilan yiqitdi va Prezident sovrinini qo'lga kiritdi.

Ma'mura MADRAHIMOVA

SHA'NINGNI

Qizlarjon! Bu-gun yana Siz haqin-giza so'z yuritishni lozim topdik. Sizning go'zal xul-qingiz, aql-zakovatingiz, nafosat va nazokatingiz tafsinga loyiq. Ko'nglingiz kabi qo'lingiz gul, yuzingiz guldir. Shuning uchun ham Siz bor joyda musaffo havo bor. Saranjom - sarish-talik bor.

YOSHIDAN

SAQQA

Faqat qizlar o'qisin!

likamizdag'i eng iqtidorli qizlardan

112 nafari Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga sazovor bo'lganligi ham fikrimiz isbotidir.

Mukofotga da'vogarlik qilgan Begoyimlarning esa son-sanog'i yo'q. Raqamlarga e'tibor qaratsak, 2004 yilda 5 ming nafarga yaqin da'vogar bo'lgan bo'lsa, 2005 yilda bu ko'rsatkich 11 mingdan oshib ketdi. 2006 yilda esa umumta'lim maktablari hamda kollej va litsey o'quvchilarining ishtiroti 2 million nafarga yetdi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006 yil 2 fevraldagi Farmoniga asosan Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti yana-da «yoshardi». Mukofotni 25 yoshgacha emas, balki 14 yoshdan 22 yoshgacha bo'lgan qizlarga berish maqsadga muvofiq deb topildi.

Afsuski, orangizda Sizdan ibrat olishga shoshilmayotgan Oyimqizlar ham topiladi.

Yaqinda ma'naviyat fani o'quvchisi «Muomala madaniyati» mavzusi bo'yicha 9-sinf o'quvchilaridan

Sizni Begoyim deylikmi, O'zbekoyim yoki Oftobjamolim deb erkalaylikmi, bariga munosibsiz. Chunki Siz jasorat va matonatda, nafosat va nazokatda, aql-zakovatda o'chmas iz qoldirgan momolarimiz – To'maris, Saroymulkxonim, Nodirabegim, Gulbadanbegim, Zebunniso begim, Uvaysiy va Anbar otin kabi yorqin siymlarning avlodlarisiz. Ularga xos bo'lgan olivjanob fazilatlarning barchasi Sizda mujassam, Sizga merosdir.

Bugungi kunda Sizning ishtirotkingiz bo'lmagan sohaning o'zi yo'q. Adabiyot deysizmi, matematika, tasviriy san'atmi yoki sport, barcha sohada labbay deb javob bermoqdasiz. Davlatimiz ham Sizning tarbiyangiz, iqtidoringiz, salohiyatingizga alohida e'tibor qaratmoqda. Mana, 8 yil davomida Respub-

ENG YAXSHI NUTQ EGASI

Maxsuma Yo'ldosheva Toshkent viloyati, Toshkent tumanidagi 9-umumiyo'rta ta'lim maktabining 8-«G» sinf o'quvchisi. U haqiqatan ham maktabimizning a'lachi va jamoatchi o'quvchilaridan biridir. Hozirda o'z sinfida sardor bo'libgina qolmay, maktabdagi «Kamolot» Yoshlar ijtimoiy harakati sardorlar kengashi raisi vazifasida ish olib bormoqda. Tuman «Kamolot boshlang'ich tashkiloti»da esa «Oltin meros» yo'naliши sardori etib tayinlangan.

Sinfoshlari orasida muntazam o'quv reytiali

ZUKKO KAMOLA

Kamola Mahkamova maktabning eng zukko o'quvchilaridandir. U 9 yildan buyon a'lo baholari, namunali xulqi va jamoat ishlarida faolligi uchun «Maqtov yorlig»i bilan taqdirlanib kelmoqda. «Kamolot» Yoshlar ijtimoiy harakatining tuman miqyosidagi tadbirlarida maktab jamoasi sardori sifatida qatnashadi.

«Siz tarixni bilasizmi?» ko'rik-tanlovida jamoa sardori bo'lib, tuman va viloyatda faxrli 1-o'rinni

HUSNIXATDA BIRINCHI

Shuhratjon oilaning ikkinchi farzandi. U 2005 yilda 1-sinfga o'qishga qabul qilingan. O'qish va jamoat ishlarida faolligi bilan boshqa o'quvchilardan ajralib turadi. Shuhratjon «Husnixat» ko'rik-tanlovida qatnashib, tuman miqyosida 1-o'rin sohibi bo'ldi. Badiiy adabiyotga qiziqish bilan birga, bo'sh vaqtlarida kichik hikoya va ertaklar yozib turadi, «Yosh kitobxon» to'garagi a'zosi.

bir nechtasi ikki baho olganini va ularning barchasi qizlar ekanligini kuyunib gapirib berdi. Bu holga biz – ustoz-u onalarning biroz bee'tibor bo'layotganimiz sababmikin, deb qo'shib qo'ysi.

Yana bir ustozning, oliy o'quv yurtini bitirib, maktabda dars bera boshlagan yoshgina, soddagina hamkasbini o'quvchi, uning yonidagi bashang kiyangan, pardozandozni joyiga qo'yan o'quvchini esa o'qituvchi deb o'ylaganini aytganida, uyatdan ko'zimizni qayoqqa olib ochishni bilmay qoldik.

Yoki avtobusda hech kimga e'tibor bermay, hayosizlarcha gapdan bo'shamayotgan Oyimqizlarga tanbeh berishga o'shiqqan otaxon-u onaxonlarning gaplari og'zilarida qolgani, shuningdek, birovlarga taqlid qilib, o'ziga yarashmagan yarim yalan-g'och kiyinib olganligi atrofdagilarni, ayniqsa, o'ktam yigitlarning g'ashiga tegayotgani yana-da achinarlidir.

Bobokalonimiz Mir Alisher Navoiy:

Xo'bkim, yo'qtur shamoyil birla
shirin so'z anga,
Saydi bo'lmas el, nechakim

bo'lsa zebo suvratni,

deganida inson qancha go'zal, zebo bo'lmasin, agar unda shirinso'z, yaxshi xulq, odob-axloq bo'limasa, uni zebo deb bo'lmasligini ta'kidlab o'tadi.

Shunday ekan, jondan aziz bo'lgan Oyimqizlar, suratlaringizni emas, siyratlarining go'zal qilishiga harakat qiling. Insondagi asosiy go'zallik uning ichki go'zalligi, ma'naviy-ruhiy go'zalligida va albatta aql-idrokida ekanligini aslo unutmang.

Feruza SOYIBJON qizi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi a'lochisi

o'tkazadi. O'zlashtirishi past o'quvchilarga yaqindan yordam berib, tarbiyaviy soatlarda turli mavzularda ma'ruzalar o'qiydi. Eng quvonarlisi, maktab o'quvchilarini ishtirotida «Zakovat» intellektual o'yinlarini o'tkazib turadi.

Tumanda ham juda yaxshi faoliyat ko'rsatadi. Ikki marta KBTK konferensiyasida ham ishtirot etgan. Bundan tashqari, «Sardor – 2006» ko'rik-tanlovida «Eng yaxshi nutq egasi» nominatsiyasiga sazovor bo'ldi. Bir so'z bilan aytganda, Maxsuma maktabimiz faxri sanaladi.

Maktab direktori Z.JALILOVA

egallashda xizmati katta bo'ldi. Hozirda uning jamoasi Respublika ko'rik-tanlovi bosqichiga qizg'in tayyorgarlik ko'rmoqda. Kamola ingliz tili, ona tili, adabiyot, tarix fanlaridan olimpiadalarda qatnashib, sovrinli o'rinnlarni egallagan.

Namangan shahri, Chortoq tumanidagi 33-umumta'lim maktabi jamoasi Kamoladek a'lachi o'quvchilar soni yana-da ortishiga tilakdoshlar.

Maktab direktori O. BAXRIYEV

Shuhrat Ubaydullayev o'z ustida tinmay ishlaydi, a'lachi va iqtidorli o'quvchi sifatida sinfdoshlari orasida obro'ga ega. Do'ststariga g'amxo'r, kamtarin va to'g'riso'z o'quvchimizga doimo omad tilaymiz.

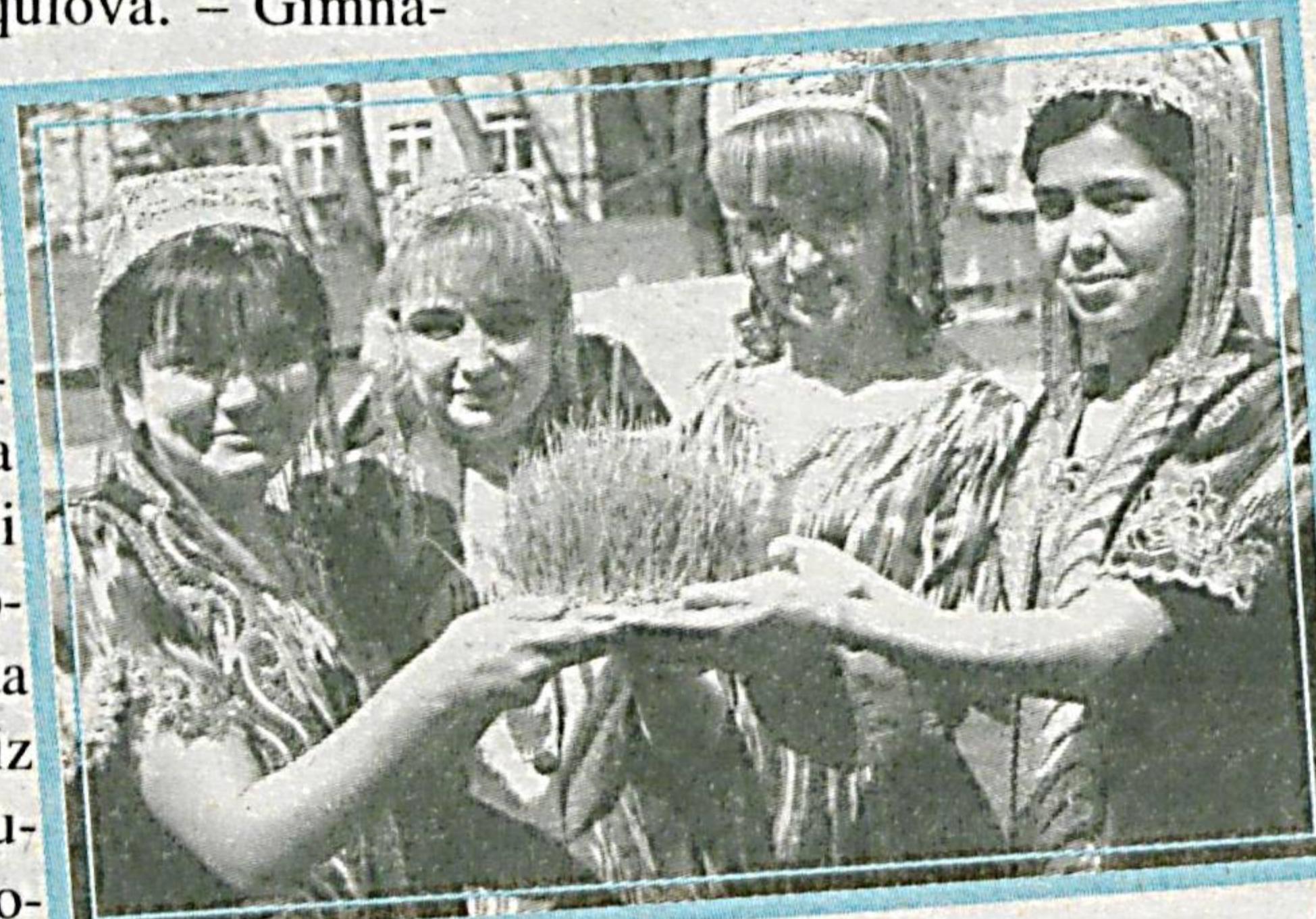
Sirdaryo viloyati, Mirzaobod tumanidagi A.Navoiy nomli 1-umumta'lim maktab direktori Sh. JUMAYEVA, sinfrahbari G.AHROROVA

«O'ZBEGIM MALIKASI»

O'zMU qoshidagi Sobir Rahimov akademik litseyi o'zining oqil-u dono, iqtidorli-yu iste'dodli talabalari bilan nom taratgan. Maskanda o'tkazilgan navbatdagi bahor tantanalarida ishtirok etib, bir olam taassurot oldim. Navro'zga atalgan ushbu tadbirda Milliy universitet rektori G'afurjon Isroilov, o'rtas maxsus kasb-hunar ta'lif bosh boshqarmasi boshlig'i Shavkat Javlonov so'zga chiqdi. Bayramda Ruhshona Niyozxo'jayeva «O'zbegin malikasi» deb e'lon qilindi. Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sovrindori Dilafro'z Usmonova ham O'zMU rektorati tomonidan rag'batlantirildi...

–Uzlusiz ta'lif tizimining joriy qilinganligi davlatning rivojlanishi va yuksalishining asosiy mezonidir. Shu jumladan, O'zMU ma'muriyati, xususan, rektor T.N.Dolimovning sa'y-harakatlari natijasida 1996 yil zamona viy talablarga javob beradigan gimnaziya tashkil etdi, - deydi akademik litsey rahbari Nasiba Narziqulova. – Gimna-

bo'yicha uch yil davomida tahsil olib kelmoqda. 700 nafar o'quvchi yoshlarga ta'lif berishda 60ga yaqin o'qituvchilar, fan nomzodlari va professorlar tinmay izlanishda.

O'quvchilarimiz tuman, shahar, respublika fan olimpiadalarida faol ishtirok etib, faxrli o'rnlarni egallab kelishmoqda.

Nargiza ABDULLAYEVA
yo'zib oldi

Ruslan Chagayevga bag'ishlab
«Men uchun O'zbekiston sha'nini himoya qilishdan muqaddas narsa yo'q» «plakati» va cho'ntak «kalendalarini ko'p ming nusxada nashrdan chiqardi.

Мен учун Ўзбекистон ша'нини химоя қилишдан кўра мұқаддас нарса йўқ.

Руслан Чагаев

2007

Nashriyot sahifasi

*«O'zbekiston»
nashriyot matbaa ijodiy
uyi professional boks
bo'yicha jahon championi unvonini qo'lga
kiritgan hamyurtimiz*

JAHON BOLALAR YOZUVCHILARI IJODINI O'RGANAMIZ

Bugundan e'tiboran jahon bolalar yozuvchilari ijodi bilan tanishtirib boramiz.

Janni Rodari degan yozuvchi bor. U bolalar uchun ajoyib-g'aroyib ertaklar yozgan. Yozuvchining «Telefonda aytilgan ertaklar» kitobini o'qisangiz, juda ko'p narsalarni bilib olasiz.

Uning qiziqarli bir ertagini o'qib ko'ring.

KEL, RAQAM O'YLAB TOPAMIZ

I bola: – Kel, raqam o'ylab topamiz!

II bola: – Bo'pti. Men birinchi! Salkam bir, salkam ikki, salkam uch, salkam to'rt, salkam besh, salkam olti...

I bola: – E! Bu judayam kam-u. Mana, menikini eshit: billiard-u milliard, saksilyard-u seksillion, kvintilon, bikvintilyard.

II bola: – Ko'p kerilmagin! Men karra jadvalni o'zimcha tuzib beraman. Mana, eshit:

Uch karra bir «Baqqa kir».

Uch karra ikki «Burgut va ukki».

Uch karra uch «Sherda bor kuch».

Uch karra to'rt «Daraxt mo'rt».

Uch karra besh «Daryoni kech».

Uch karra olti «Boshim qotdi».

Uch karra yetti «Kema ketdi».

Uch karra sakkiz «Qirg'oqda qoldik biz».

Uch karra to'qqiz «Ikki bola-yu bir qiz».

Uch karra o'n «Endi yechildi to'n».

I bola: – Somsa necha pul turadi, qani, shuni tez ayt-chi?

II bola: – Burunga ikki marta chertish.

I bola: – Bu yerdan Milangacha qancha?

II bola: – Qirq to'qqizdan qirqta va o'n ikki dyujina yangi kilometr, bitta eski va uchta yangi shokolad.

I bola: – Bir tomchi ko'z yoshining og'irligi qancha?

II bola: – Har kimning ko'z yoshi har xil-da. Injiq, serxarxasha qizning ko'z yoshi shabadadan ham yengil, och bolaniki butun yer kurrasidan ham og'ir.

I bola: – Ertak juda cho'zilib ketdi-ya?

II bola: – Judayam.

I bola: – Bo'lmasam, tepalikda yana bir necha raqam o'ylab topamiz. Modenda qanaqa sanashadi? «Birlam, ikkilam, uchlam – to'rt kallavaram, besh – qayiqni esh».

II bola: – Senga Rimda qanaqa sanashlarni aytib beraman. «Birdur, ikkidur, uchdur – kallasi puchdur, oltidur, yettidur – marraga yettidur, to'qqizdur, o'ndir – hammasi jo'ndir, mana shu hisob – yo'lini o'zing top!»

Ertakni o'qib, mazza qildingizmi?

Endi uni diqqat bilan qaytadan o'qing.

Milliard, saksilyard, seksillion, kvintilon, bikvintilyard. Sizlarga nimalarni eslatyapti? Matematika ustozingiz bilan bu haqda so'zlashib ko'ring.

«Bir tomchi ko'z yoshining og'irligi qancha?» degan savolga o'rtoq'i nega bunaqa javob qildi? Hozircha bular to'g'risida o'zingiz mulohaza qilib ko'ring. Javob topsangiz, bizga yo'llang! Va gazetamizning keyingi sonlarini kuzatib boring, bu to'g'rida biz sizning va o'zimizning javoblarining e'lon qilamiz.

Kattalar, e'tibor bering!

o'zini bosdi. Jamoat joylarda o'zini tutish odobi haqida bundaylarga necha marta gapirish mumkin, bilmadim?! Axiyri bo'lindi. Orqa o'rindiqda o'tirgan bir onaxon: «Kimga gapiryapti u bola? Haydovchiga desam, boyatdan beri shofyor bolam indamaydi», dedi soddalik qilib. Kimdir: «Onaxon, qo'l telefonda gaplashyapti-yu», deb tushuntirdi. «Voy, tavba, ko'chadayam gapi tugamaydi bu yoshlarni. Telefonda nima ishni qoyillatadi endi bular», dedi u yana ajablanib.

Ha, onaxonning gaplarida jon bor. Mushtday yigitcha telefonda qanday muhim ishini halqilishi mumkin?! .

«MENING SOTKAM BOR!»

Bilasizmi, nima uchun o'quvchilarga maktab formasi joriy

BOLANGIZNING SOG'LIGI

NECHA PUL?

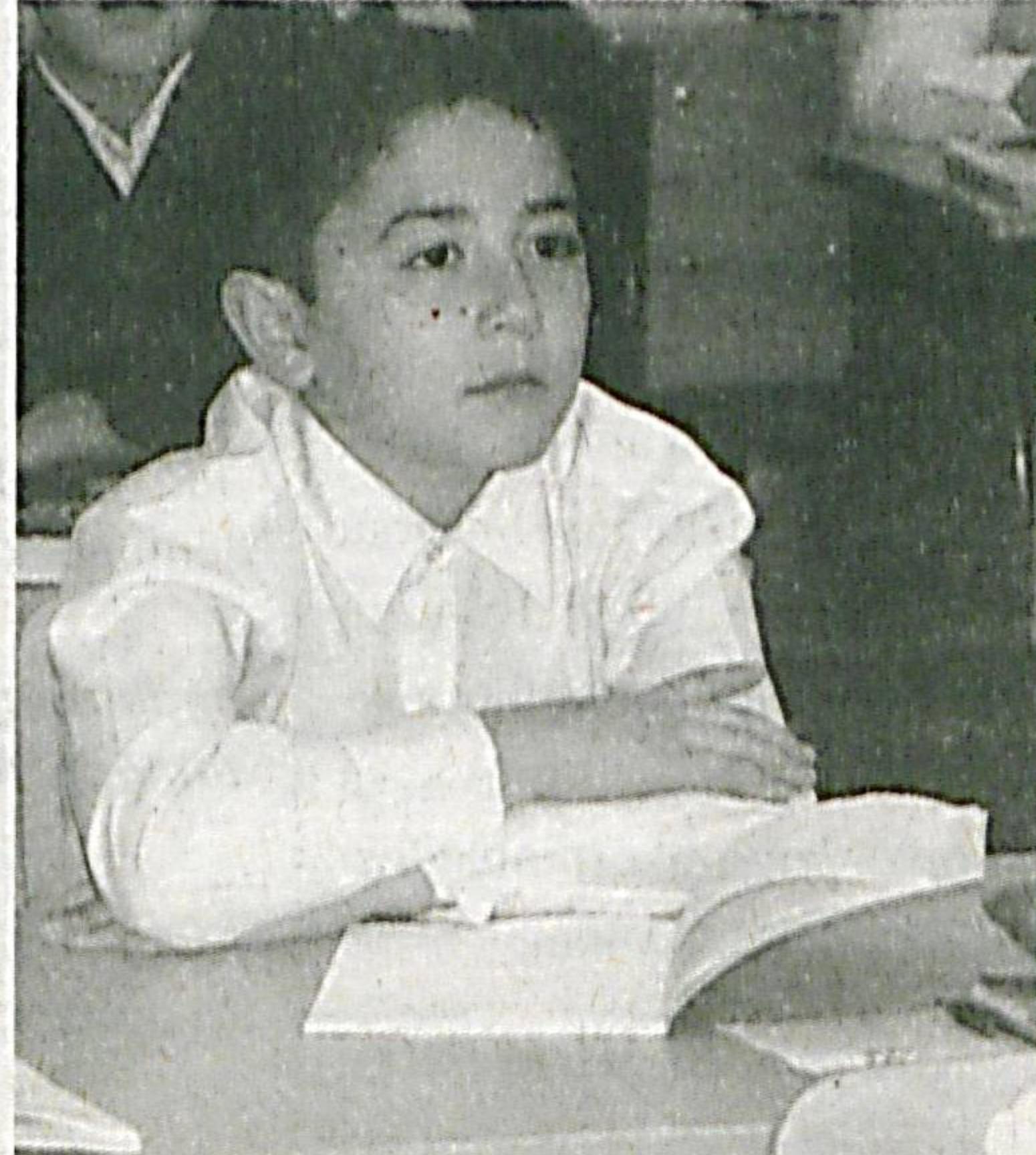
Uyali aloqa telefonining muhim va tezkor ishlarni bajarishda qo'l kelishi barchamizga ma'lum. Ammo uning o'quvchi-yoshlar uchun qanday foydasi-yu quayligi borligini aylib beradi olasizmi? Balki ba'zi ishi tig'iz ota-onalar telefon orqali farzandlaridan xabardor bo'lib turishar. Lekin foydasidan ko'ra zarari ko'proq buyum uchun mablag' sarflash qaysi ota-onaga ma'qul bo'ladi?!

SALOMATLIK – TUMAN BOYLIKMI YOXUD SOTKA – ULKAN BOYLIK?!

Inson uchun eng katta boylik – salomatlik ekan, demak, har qanday ish, buyumdan sog'liqni ustun qo'yishimiz kerakmi?! Shunday bo'lsa, sizning «sotkangiz» sog'lig'ingizga ta'sir qilishini bilasizmi?! Mutaxassislarning fikricha, uyali aloqa telefonidan taraladigan nur qulorra va tikilib har safar qaraganda ko'zga ma'lum ma'noda salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ba'zilar sotka tutib kerilishadi. Lekin inson noyob buyumi va kiyimi bilan boy yoki obro'li bo'lib qolmaydi. Donolar sog'lom insonni eng boy odam deb hisoblashgan.

«PASTROQ GAPIRING, YIGITCHAI!»

Marshrutkada bir «yigitcha» uyali aloqa telefonida gaplashib ketyapdi. U haydovchingning yonidagi o'rindiqqa o'tirib olgan, qani endi suhabatini tugatsa! Boz ustiga, baland ovozda hirlinglagancha gapirib ketmoqda. Haydovchi bir qaradi, indamadi, ikki qaradi,

etilgan?! O'quvchilar o'zaro teng bo'lib, faqat bilminda musobaqalashishlari uchun, qolaversa, kamtarlik, tartib-intizom degan tushinchalarni anglab yetishlari uchun... Lekin maktab formasi-ku alohida mavzu, hozir o'quvchilar ana shu «sotka» orqali bir-birlarini ajrata boshlashayapti. Sotka bolalar uchun nima berishi mumkin?! O'quvchi uchun u faqat maqtanish vositasi bo'lib qolmoqda, nazarimda. Qolaversa, fikri-xayolini o'qishga qaratishi kerak bo'lgan o'quvchini telefon chalg'itmadi?! Misol uchun, «Oila rishtalari» nomli turk serialidagi Ahmedga dadasi telefon olib bergach, maktabda bo'lgan voqeani ko'rgandirsiz?! Onasiga esa yana tashvish keltirdi.

Serialning o'sha qismidan olgan xulosangiz qanday bo'ldi, uyali telefon o'quvchiga kerak buyum ekanmi?!

ENDI NIMA DEYSIZ?

«O'yab ish qil, keyin pushaymon bo'lma, bolam!» deyishadi kattalar. Biz sizga nasihat qilmoqchi emasiz. Faqat o'ylamay qilayotgan ba'zi ishlaringizning ayrim xususiyatlarini ko'rsatib berishga harakat qildik. Va har doim sog'lig'ingizga e'tibor berishingiz zarurligini eslatib qo'yidik. Bu yog'i sizga havola.

Sayyora JO'RAYEVA

Bugungi aksariyat o'quvchilarning «sotka olib bering» deb qilayotgan xarxashasini siz ham eshitgandirsiz?! O'smirning bu «qistoviga» ba'zi ota-onalar e'tibor berishmasa-da, ayrimlari «bolam hech kimdan kam bo'lmasin», deb harakatga tushib qolishadi. «Hamma o'rtoqlarida bor ekan-da», deb farzandini oqlayotgan ota-onaga esa nima ham derdingiz?! Lekin bugun shu bahona ushbu mavzuga qo'l urdikki, o'quvchi navbatdagi xarxashasini boshlashdan avval bizning yozganlarimizni esga olsa, ajabmas!

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

–Ho'v anavi yong'oqning betiga qara, –dedi Begzodga, –ko'rtingmi? Ikki bolasini dumalatib o'ynatayapti-ku shu ona ayiq.

–Ha, ha, ko'rdir! –deb qichqirdi Begzod.

–Bo'rilarni nega qo'riqlaysiz, Esirgap og'a? –dedim. –Axir ular qo'ylarimizga qiron keltiradi-ku?

–Qo'y ko'p, bo'ri oz, –dedi Esirgap, –agar bo'rlarni qo'riqlab yurmasak, odamlar ularni qirib yuboradi. Tog' bo'risi, ayig'i, shoqoli, tulkisi bilan tog'da. Bu yerlarni bekorga qo'riqxona deb qo'yibdimi, inim?

Boyadan beri ko'nglimda bir savol aylanib turibdi, uyalib aytolmayman. Shokir do'stimga mo'miyo topish kerak. Mo'miyo tog'larning eng ichkarisida bo'ladi deb eshitganman. Oxiri sabrim chidamay so'radim:

–Esirgap og'a, ozgina mo'miyo kerak edi, topilmasmikin?

Esirgap ensasini qashlab, o'ylanib qoldi.

–Mo'miyo... Topiladi-yu, biroq, juda qiyinda uni olish. Tik jarlikda, g'orlarda bo'ladi. Otang rozi bo'lsa, ertaga bir yerga borib kelardik.

Kechqurun yotar mahali otamning etagiga yopishib, elandim:

–Shokir o'rtog'im oyog'ini sindirib oldi. Shunga danakday mo'miyo kerak ekan. Tovlarda bo'ladi, deyishadi, topishib bering...

Baxtinga otam rozi bo'la qoldi.

–Mo'miyoni ho'v Qizuchgan yerdagi bir o'ngirda bor deyishadi. O'zim ko'rmanman. Ertan bir borib kelaylikchi. Zora, do'stingning omadi bor bo'lsa.

Azonda choydan keyin beshalamiz uch otda yo'lga chiqdik. Sharqiroq soylardan o'tdik, qalin chakalakzorlar

ortda goldi, chim bilan qoplangan o'tloqlarni bosib, Qizuchgan degan yerga ham yetib keldik. Otam otdan tushib, archazorni oralab ketdi. Ancha vaqtidan keyin qaytib keldi.

–Adashmasam, ho'v yerdagi o'ngir edi. Bir urinib ko'raylik-chi, yuringlar.

Otlarni yetaklab yayov pastga endik. Tiklama yo'l chetida yolg'iz daraxt. Qayinmi, terakmi, ishqilib tanasi oq, o'zi uzun. Shu daraxtning yonida og'zini o'choqday ochib turgan o'ngir bor ekan. Otlarni bir-biriga bog'lab qo'yidik.

–Uzun arqonni olib kel, –dedi otam. Yugurib borib, xurjundan dumaloq chilvirni ko'tarib keldim.

–Esirgap, belingga boyla! –dedi otam. Esirgap og'a chilvirni ikki qavat qilib beliga mahkam bog'ladi. Arqonning bir uchini daraxta uladik.

–Esirgap, qalamtaroshingni ol, mo'miyoni qirib olasan, –dedi otam. Esirgap «Bismillo!» deb o'ngir og'ziga keldi. Butini kerib, asta-asta pastga tusha boshladidi. Otam bilan Omontoy arqonni qarichlab qo'yib yuboryapti. Bir zamon chuqurdan «To'xtanglar!» degan bo'g'iq ovoz chiqdi. Otam bilan Omontoy arqonni qattiq tortib turishdi. Birozdan keyin

yana «Tushiringlar!» degan tovush eshitildi. Arqonni bo'shatishdi. So'ng yana tortib ushlab turishdi. Bir soatmi, ko'proqmi, «Tushiring! To'xtang!» lardan keyin Esirgapning «Tortinglar!» deganini eshittdik. Sanab turdim. Otam bilan Omontoy bir o'n martacha tortishdi

argonni. Demak, o'lganda olti-yetti metrcha pastga tushibdi da Esirgap og'am.

O'ngirning teshigida Esirgapning kallasi ko'rindi. Uning basharasi chang-chung, burniga, peshonasiga bir balolar yopishgan. Esirgap og'a teshikdan irg'ib chiqdi-da, belidagi arqonni yechdi. Keyin qo'ynidan mushtday qop-qora, yelimday yopishqoq narsa olib berdi.

(Davomi bor)

«ISTE'DOD MALIKASI»

Toshkent Davlat Soliq Akademiyasida «Iste'dod malikasi» nomli ko'rik-tanlov o'tkazildi. Unda Dilfuza G'ulomova eng jozibali, Umida Madrahimova eng zukko, Gavhar Boymatova eng shaddod qiz va Nargiza Fayziyeva go'zallik malikasi deb topildilar.

«Iste'dod malikasi» bo'lish esa Nozimaxon Shomurodovaga nasib etdi.

Nargiza SAYDULLAYEVA,
«Yangi avlod» media
markazi a'zosi

ENG NAMUNALI QIZ

Yaqinda «Gulobod» mahallasida «Mahallaning namunali qizi» ko'rik-tanlov bo'lib o'tdi. Unda 16-18 yoshli qizlar tanishituv, pazandachilik, soch turmag'i, erkin mavzu va savol-javob shartlari bo'yicha ishtiroy etishdi. «Gulobod» mahallasining faxri Qunduzxon Egamova «Mahallaning eng namunali qizi» yo'nalishi bo'yicha munosib taqdirlandi. U tuman bosqichida ham ishtiroy etib, «Mahallaning eng iste'dodli qizi» nominatsiyasini qo'lga kiritdi.

Men tumanimizdag 48ta mahalla orasidan «Mahallaning eng namunali qizi» deb tan olinganimidan baxtiyorman, deydi g'oliba. – Mening bunday

yutuqlarga erishishimda yaqindan yordam bergan mahallamiz oqsoqoli Xurshid aka va Hilola opalarga, qolaversa maktabimiz rahbari Rahima opa Bobojanova, sinf rahbarimiz Iroda opa Soipova va ota-onamlarga o'z minnatdorchiligimi bildiraman.

Umid ELMURODOV

SHE'RIYAT

LOLA GULIM

O'chilingmu lola gulim,
Bag'ring bo'lib tilim-tilim?
Senga yetib kelmoq uchun,
Ado bo'ldi mening dilim.

Taxting buncha baland ekan,
Me'mori sarbaland ekan.
Xaridoring mendek yonib,
Yurgan oyoqyalang ekan.

Qizg'onadi tog'lar seni,
Maysalarga bog'lar seni.
Tush ko'radi uzun tunlar,
Qancha dili dog'lar seni.

Keldim, sening qasding bilan,
Boshing silay kaftim bilan.
Dardlarimni to'kib-to'kib,
Orom olay tafting bilan.

O'chilingmu lola gulim,
Bag'ring bo'lib tilim-tilim?
Senga yetib kelmoq uchun,
Ado bo'ldi mening dilim.

Ahtamqul KARIM,
Surxondaryo

YURTIM BAYROG'I

Hilpirar tug'imiz hur,
Boshimiz uzra mag'rur.
Millatimiz g'ururi –
Dillarimiz sururi.

Ozod Vatan, hur bo'ston,
Faxrimdir O'zbekiston!
Turfa rangda tovlanur
Bayrog'imiz shukuhi.
Unda mujassam erur –
Ulug' bobolar ruhi.

Ozod Vatan, hur bo'ston,
Faxrimdir O'zbekiston!
Bayroqni ko'tar baland,
Yuzimiz bo'lsin yorug'.
Istiqlol tug'i birlan –
Dunyoga soldik dovrug'.

Ozod Vatan, hur bo'ston,
Faxrimdir O'zbekiston!

Farruh OCHILOV,
Toshkent viloyati,
Toshkent tumanidagi
I-maktabning
5-«G» sinf o'quvchisi

SAMARQAND

Qayda bo'lmay seni eslayman,
Ona shahrim – go'zal Samarqand.
Bir umrga madhing kuylayman,
Bo'lay deyman senga chin farzand.
Bir-biridan go'zal va ko'rkm,
Ko'p shahrlar bordir dunyoda.
Hech biriga o'xshamaysan sen,
Hammaside o'zing ziyoda.
Bizlar sening dur-u gavharing,
Yurtimizning marjoni o'zing.
Chiroyingdan ko'zin uzolmas,
Meningdek bir baxtli, hur qizing.

Amira SHUKUROVA,
Samargand viloyati, Samargand
tumani, Agrosanoat kasb-hunar
kolleji talabasi

Bu voqeani menga yaqinda dadam so'zlab berdilar.

O'shanda bahor oylarining boshlari, yog'in sochin ayni avjiga chiqqan palla ekan. Dadam Oq qashqa laqabli otlari bilan cho'ponlarga oziq-ovqat, dori-darmon tashlab kelish uchun toqqa chiqib ketibdilar. Ko'zlangan manzilga yetib borgach, cho'ponlar bilan biroz suhbatlashib o'tiribdilar. Ertalab charaqlab turgan quyosh kechga borib bulutlar ortiga yashirinib olibdi. Birdan bulutlar quyuqlashib, chaqmoq chaqa boshlabdi. Cho'ponlar otarni panaroq yerga hayday boshlashganida, dadam otga mingashib yo'lga tushibdilar. Birdan qattiq shamol turib, sharros yomg'ir quyib yuboribdi. Yomg'ir shu qadar kuchli ekanki, bir qadam oldinni ko'rish amri mahol bo'lib qolibdi. Shu payt otning oyog'i loyda toyib ketibdi. Dadam ot bilan birga yiqilib ketibdilar. Ular pastlay boshlashibdi. Ot qattiq kishnab, harchand oyoqqa turishga urinmasin, tura olmabdi.

Aziz bolajonlar!

«Kunlardan bir kun» sahi-famizda bu safar ham ko'z ko'rib, quloq eshitmagan g'aroyib voqe-a-hodisalarini e'tiboringizga havola etmoqdamiz. Siz ham o'z maqolalaringiz bilan ishtirok etishni istasangiz, bobo-yu buvilaringizdan eshitganlaringizni tahririyatga yozib yuboring. Maktub-laringizni kutib qolamiz.

BO'RILAR

Mening 70 yoshdan oshgan buvam bor. Ularniga borsam, menga qiziq-qiziq voqealarni aylib beradilar. Bu safar ham boshlaridan o'tgan bir hodisani so'zlab berdilar:

– O'shanda men o'spirin yigit edim, - deb gap boshladilar bobom. – U paytda mashinalar qayqdida, biror joyga boradigan bo'lsak, ot yoki eshakni egarlab, tongda yo'lga tushardik. Bir kuni dadam bilan qo'shni qishloqdagagi amakimnikiga bormoqchi bo'ldik. Qishloqlarning orasi uzoq, buning ustiga tog' yon bag'irlab yurishimizga to'g'ri kelardi. Xullas, yo'lga tushdik. Dadamning ortlaridan qolmaslikka harakat qilib, eshagimni tinmay

Sirpanchiq loyqa suv toshlar bilan aralashib, jar yoqasiga olib borib qo'yibdi. Shunda dadam pastga osilib qolibdilar. Ot ham tushib ketadi, degan qo'rquv qamrabdi ularni... Oq qashqa bor kuchi bilan bir sultanib turibdi-yu, oyoqlarini yerga tirab olibdi va orqaga tisarila boshlabdi. Sekin-asta pastga sirilib ketayotgan dadam Oq qashqanining nima qilmoqchi ekanini bilibdi-yu, arqonga mahkam yopishib olibdi. Ot sirpana-sirpana ularni jardan tortib olibdi. Dadam yuqoriga eson-omon chiqib olgach, otni mahkam quchoqlab olibdi. Chunki Oq qashqa ularni bir o'limdan saqlab qolibdi-da. Sel tingach, uyg'a yo'l olgan dadam ko'kraklaridagi og'riqdan hushlarini yo'qotay debdi. Shunda

Oq qashqa yiqilib tushishlariga yo'l qo'ymay, qattiq kishnab boshlabdi. Otning bemavrid kishnashidan xavotir olgan qo'ni-qo'shnilar dadamga yordam berishga oshiqishibdi...

Shu tariqa Oq qashqa dadamni qutqarib qolgan ekan.

Nuriddin SIROJIDDINOV

Kunlardan bir kun...

nigtalardim. Shunda dadam: –Sekin kelaver, bolam, meni ko'zdan qochirmasang bo'ldi, - deb kulib qo'ydilar. Tong saharda yo'lga chiqqan bo'lsak-da, qishloqqa peshinda kirib bordik. Havo isib ketgan, yaktagim badanimga chippa yopishib qolgan edi. Amakimlarning uylari muzdekkina ekan. Salqin uyda amakim dadam bilan yonboshlashib rosa gurunglashishdi. Gurunga men ham qo'shilib turardim. Shunda amakim: –Daraga bo'ri oralagan mish, qishloqqa-ku yaqinlashisholmaydi-ya, ammo mehmonlarga qiyin bo'layapti. O'tgan hafta Salim chatoqning qo'y'i yo'qolib qolgandi, daradan suyaklarini topishibdi.

Bechora qo'y

Birdan dadamning oldilaridan bir narsa «lip» etib o'tdi. Ot hurkib, pishqira boshladi. Eshagim ham biror xavfni sezganday joyida turib qoldi. Dadam miltiqni olib o'q uzdilar. Ot o'qning ovozidan hurkib, dadamni yiqitib yubordi. Men irg'ib tushib, dadamni ko'tarib oldim. Bu orada atrofimizda allaqanday sharpalar aylana boshladi. Irillagan ovozdan hushyor tortidik: bo'rilar! Dadam miltiqdan yana ketma-ket o'q uzdilar. Shu payt yelkamda qattiq og'riq sezdim, dada, deb baqirdim bor ovozim bilan. Dadam meni siltab tashladilar-da, yelkamga yopishgan bo'ri uloqtirib yubordilar. Birdan boshqa bo'ri dadamga yopishdi. Miltiq qayoqqadir uchib ketgan, dadam ikki qo'llari bilan bo'rining tomog'ini mahkam ushlab olgandilar. Keyin bo'rining jag'iga mahkam yopishdilar-u, ikkiga ayirib tashladilar. Bundan sarosimaga tushib qolgan boshqa bo'rilar ortga chekinishdi.

Shu payt otlarning dupuri eshitildi. Buzdan baribir

ko'ngillari tinchimagan amakim ortimizdan yetib kelgandi. – Oting qishloqqa boribdi, biror gap bo'ldimi deb qo'rqib ketdim, yigitlar bo'rilarini quvib ketishdi. Hade may kelib qolishadi. Mana, otingni ol, ketdik, ortga qaytamiz, - dedilar-da, yo'l boshladilar. Dadam ikkimiz ularning ortlaridan ergashdik. Yelkam zirqirab og'rir, chamamda, bo'ri qattiq timdalagan ko'rindi. Uyg'a yetib kelgach, yelkamga bog'lam qo'yishdi. Ertasi kuni qishloq ahli kechasi yer tishlagan bo'rilarini tomosha qilish uchun kelishdi. Biz esa uyg'a yo'l oldik.

Mana, shunaqa gaplar, o'g'lim, agar o'shanda amakim kelib qolmaganlarida, bilmadim, holimiz ne kechardi?! - deb hikoyalarni yakunladilar bobom. – Ammo bo'rining tirnoqlari qoldirgan iz yelkamni «tark» etmagan, - deb yelkalaridagi chandiqni ko'rsatdilar.

Oybek QAHRAMON o'g'li, Toshkent viloyati, Parkent tumani idagi 27-o'rta maktabning 3-sinf o'quvchisi

HAMLASI

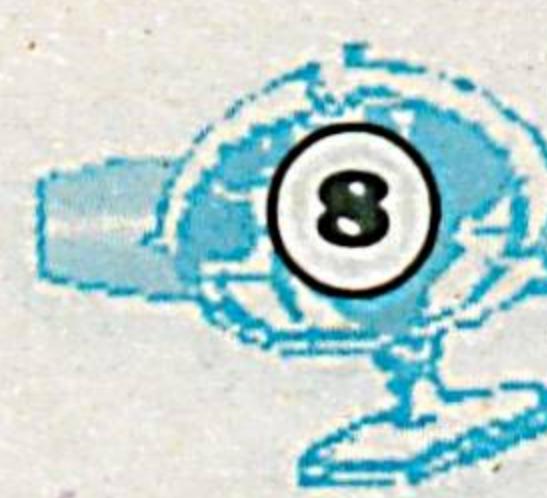
bo'rilarga yem

bo'libdi-da, - amakim chuqur uh tortib qo'ydilar, - yigitlar miltiq bilan chiqib ketishgan, ammo kunduzi topib bo'larmidi

ularni? Kechasi to'da bo'lib ovga chiqadi zanqarlar... Sen ham uyingga ertaroq yetib ol, ketayotganingda mana bu miltiqni olib ket, bilib bo'lmaydi yirtqichlarni, - dedilar-da, devorga osilgan uzun ov miltig'ini ko'rsatdilar. Dadam ikkimiz biroz salqinlab olgach, qorinni to'yg'azdik, kech tushishi arafasida yo'lga tushdik.

– Erta saharlab ketarding, - dedilar amakim bizni kuzatar ekanlar, - xavotir olaman-da...

– Mendan xavotir olmang, aka, yonimda qalqonim bor-ku, - deb menga ishora qilib qo'ydilar dadam. Dara boshiga yetganimizda, g'ira-shira qorong'u tusha boshlagan edi. Birdan eshagimning oyog'i toyib ketib, yerga yiqilib tushdim. Men-ku mayli-ya, eshagim oqsoqlanib qoldi. Nima qilarimizni bilmay, uning oyog'iga qarab sekin-asta yura boshladik. Dadam mendan, men esa dadamdan xavotir olayotgandik.

BU AJIB

TUZ NOMI BILAN BOG'LIQ SHAHARLAR

- Hindistondagi Levinaputra shahri o'zbekchada «Tuz shahri» deganidir.
- Zalszugen ham tuz ma'nosini anglatadi.
- Fransiyaning Marsel shahri «dengiz tuzi» demakdir.
- O'zimizdagi Tuzkon, Sho'rtepa va Namakkan (Namangan) shaharlari ham tuz so'zi bilan bog'liqligini aytmasa ham bo'ladi.

QANCHА TUZ ISTE'MOL QILASIZ?

O'rta hisobda:

bir kunda – 20 gramm;
bir oyda – 600 gramm;
bir yilda – 7 kilogramm.

Tuz bilan bog'liq so'z, ibora, maqollar:

Bir kun tuz yegan joyga qirq kun salom ber.

* * *

Bergan tuzimga roziman.

* * *

Sho'ri qurib qolibdi.

* * *

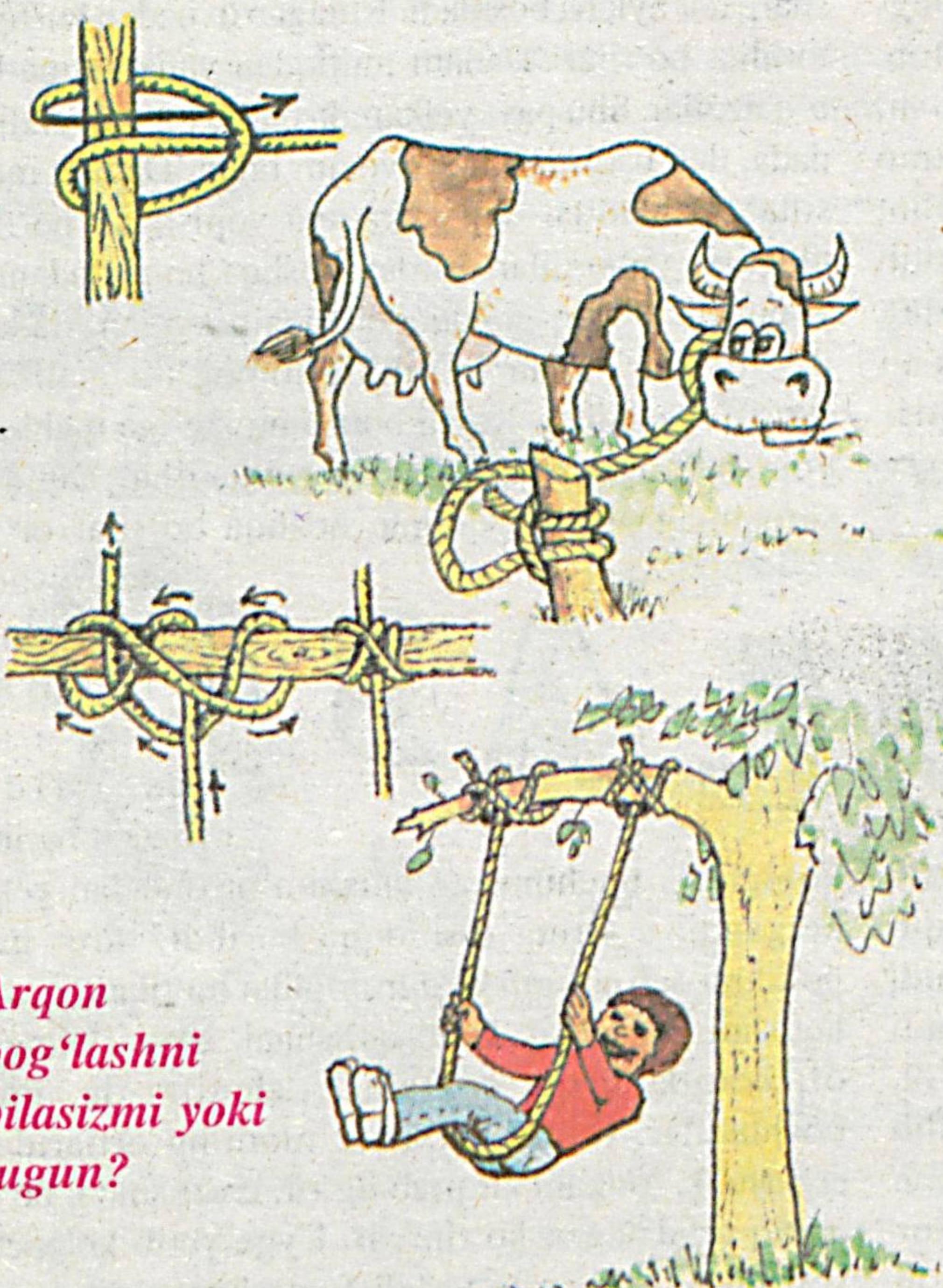
Bugun sira tuz totmadim.

TUZ – DORI

Ibn Sino aytadi:

... Oq tuz zehnni o'tkir qiladi. Bo'shashgan muskullarni mustahkamlaydi.

DUNYO

*Argon
bog'lashni
bilasizmi yoki
tugun?*

TONG YULDUZI

Ona yurting – olini beshing

BOSH MUHARRIR v.b.:

To'lqin HAYITOV

Muassislari:
O'zbekiston matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar ijtimoiy harakati,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'limgan xalqaro xayriya jamg'armasi.

Dizayner va
sahifalovchi:
**Fazliddin
SHOYODGOROV**
Navbatchi:
**Gulyuz
ORIFJONOVA**

Gazeta
O'zbekiston
matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007 yil
2 fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Turobjon JO'RAYEV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV
(«O'zbekiston» NMU bosh
muharrir o'rinnbosari),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinnbosari),
Sobirjon SHARIPOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel.: 144-27-25 144-63-08
Tel./faks: (99871) 144-38-10

Rassomlar:
Nodira MIRZAYEVA,
Feruz MATYOQUBOV.

Noshir:
«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodi uyi.
Gazeta «O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodi uyi
kompyuter bo'limida terib.
sahifalandi va chop etildi.
Gazeta haftanining dushanba
kuni chiqadi. Hajmi A-3,
2 bosma taboq.
Adadi - 60567
Buyurtma N: J 3563

BILASIZMI?

joylarga mahkamlangan yog'och gardishlarga
irg'itib tushirishgan. Sharni qo'l bilan
ushlashga ruxsat berilmagan, u faqat tirsak,
tizza va bo'ksa bilan o'ynalgan.

Rossiyada ham XVII asrda koptokni
osma savatga tashlash o'yini
bo'lgan. Agar bularni «Ibtidoiylar
basketbol» deb atasak, hozir biz
bilgan basketbol 1890 yili
AQSHdagi kollejlardan birida
vujudga kelgan va o'sha yerda
inglizcha «korzina» va «to'p»
so'zlaridan «basketbol» atamasi
kelib chiqqan. Ilk basketbol
to'plari hozirgidek ipdan to'qilgan
savatcha emas, balki shaftoli
teriladigan savatlarga tashlangan.

Antarktida yer yuzining dengiz sathidan
eng yuqori nuqtasi hisoblanadi. Uning o'rtacha
balandligi 2040 metr, eng yuqorisi 5140 metr.

1980 yilning yanvarida Janubiy qutbdan
chamasi ming kilometr narida, 3560 metr
qalinlikdagi muz qatlami ostida maydoni 27
kvadrat kilometrcha keladigan ko'l borligi
aniqlangan.

Qit'aning markaziy qismida o'rtacha
harorat minus 50 darajaga teng.

Agar Antarktidada muzlar erisa, dunyo
okeani sathi 50 metrdan ham ko'proq
ko'tarilishi, buning oqibatida quruqlikning
anchagina qismini suv bosishi mumkin.

Antarktidada ham vulqonlar bor. Ana
shunday vulqonlarning eng kattasi Erebus
bo'lib, u Ross orolida joylashgan. U 3794 metr
balandlikdadir.

«AYLANA»

BOSHQOTIRMASINING

javoblari

